

borkovanský občasník

Ročník 2014/2

Slovo starosty

Je to jen pár dnů, kdy si celý svět připomněl sté výročí zahájení první světové války. Když 28. července 2014 vyhlásila habsburská monarchie válku Srbsku, nikdo ještě netušil, že tím začíná do té doby nejrozsáhlejší válečný konflikt v moderních dějinách. Dlouhá léta míru, kterému se naše země těšily od posledního, tj. prusko-rakouského konfliktu v roce 1866, byla ukončena.

První světové války se postupně zúčastnilo 28 států, které do války povolaly přes 70 miliónů osob. Ztráty dosáhly zhruba 10 miliónů mrtvých a 22 miliónů zraněných. Tento nový typ konfliktu přinesl do té doby netušené „inovativní“ postupy hromadného zabíjení. Nasazení nových technických prostředků jakými byly kulometry, rychlopalná děla, letadla, tanky, ale také bojové plyny, navždy změnilo způsob válčení. Přímymi aktéry válečných akcí se nově stalo i civilní obyvatelstvo strádající leteckými útoky i celkovým nedostatkem veškerého zboží, zejména potravin a šatstva.

Válečný konflikt se dotknul i českých zemí a Moravy, které byly součástí Rakouska – Uherska. Odvod bojeschopných mužů z Borkovan, probíhal v Kloboukách v hostinci Václava Štefana. Většina našich odvedenců byla povolána do řad moravského pěšího pluku č. 99 (k. und k. Mährisches Infanterie Regiment Nr. 99) se sídlem ve Znojmě. Mezi borkovanskými rodáky však nalezneme ojediněle i horské myslivce, dělostřelce, dragouny, hulány a dokonce i námořníky.

Z naší obce bylo povoláno do války neuvěřitelných 647 mužů, což v té době činilo 43% z celkového počtu obyvatel. 146 mužů bylo raněno, 1 internován, 82 byli zajati, 44 se vrátili jako invalidé, 3 byli nezvěstní a nejméně 47 mužů padlo.

Na památku obětem Velké války *(tehdy se ještě neoznačovala číslovkou první, neboť nikdo si v té době nepředstavoval, že po skončení válečného běsnění může ještě někdy přijít něco podobného)*, vztyčili borkovanskí občané pomník na místním hřbitově. Jsou na něm uvedena jména dvaatřiceti padlých a tří nezvěstných vojáků. Oproti tomu obecní kronika uvádí třicet šest jmen padlých. V oficiálním seznamu ztrát, který vydávala armáda, se mě

podářilo nalézt celkem 47 jmen borkovanských mužů, kteří prokazatelně padli. *(Seznam ztrát jen ojediněle uvádí položku „zabit“ u většiny ztrát nalezneme údaj „raněn“. Vojáci vedení jako „ranění“ se pak musí nacházet v kronice či na pomníku, aby je bylo možno považovat za padlé.)*

Nabízí se otázka, proč na pomníku nejsou uvedena jména všech padlých. Nalézt odpověď není jednoduché. Nabízí se teorie, že na pomníku postaveném na „katolickém“ hřbitově jsou uvedena pouze jména padlých katolického vyznání. To je ale velmi nepravděpodobné. Jednak na pomníku nalezneme i jména padlých vyznání židovského a také se nedá předpokládat, že pomník pořízený na náklady obce by byl určen jen pro vymezenou skupinu občanů. Daleko pravděpodobnější bude vysvětlení, že problém spočívá v rychlosti, s jakou byl pomník vyhotoven a instalován. K slavnostnímu vysvěcení došlo již v roce 1919 *(pravděpodobně 11. listopadu k prvnímu výročí ukončení války)* tedy o celé dva roky dříve, než se do obce vrátili poslední legionáři. Možná, že právě zde se nachází vysvětlení k neúplnosti seznamu. Možná se pozůstali prostě nechtěli smířit s faktem, že se jejich synové a otcové domů již nikdy nevrátí a nechtěli připustit, aby se jméno jejich blízkých ocitlo na seznamu padlých. Raději doufali, že se vrátí z dalekého Ruska spolu s ostatními legionáři. Možná je ale vysvětlení ještě prozaičtější. Je možné, že tehdejší představitelé obce prostě neměli rok po válce k dispozici přesný seznam ztrát, který se v té době navíc nacházel na území cizího státu, který vznik Československa nelibě nesl a s představiteli nového státu nekomunikoval.

Otázek je mnoho. Snad se časem najde nějaký zapálený badatel, který by chtěl zjištěná fakta doplnit, posunout dál, třeba jako téma diplomové práce.

Válečné oběti jsme spolu s ostatními starosty uctili při pietní akci uspořádané v předvečer stého výročí vypuknutí první světové války v neděli 27. července v hustopečském kostele. Mimo jiných zde zazněla jména všech sedmačtyřiceti padlých borkovanských mužů. Čest jejich památce!

Radek Valenta

Sportovní areál „Na Prostředňáku“

Již dva roky slouží všem zájemcům víceúčelový sportovní areál „Na Prostředňáku“. Nabízí široké možnosti sportovního využití nebo „jen“ prosté trávení volného času. Během doby si cestu ke sportovištím našlo mnoho pravidelných i občasných sportovců. Největší zájem je o malou kopanou, volejbal, nohejbal a tenis. Areál využívá škola i školka. V letošním roce ke sportovištím přibude další, pravděpodobně již poslední prvek. Areál bude doplněn venkovními fitness prvky, na jejichž instalaci jsme v rámci programu obnovy a rozvoje venkova 2014 získali dotaci ve výši 273 827 Kč od Ministerstva pro místní rozvoj. Na přípravě projektu spolupracovali i žáci naší školy.

Někteří z vás již možná měli možnost venkovní „posilovny“ vidět. Název posilovny dávám schválně do uvozovek. Venkovní fitness prvky totiž neslouží primárně jen k posilování, ale zejména k rehabilitaci, rozcvičení,

protážení a nevíme čemu ještě. Jsou velmi oblíbené mezi seniory (venkovní cvičiště se často nazývají senior parky), ale jejich použití není nijak věkově omezeno, jsou určeny pro seniory, dospělé a mládež od 12 let. Konstrukce strojů je navržena s ohledem na individuální využívání. Při cvičení nedochází k nadměrnému zatěžování pohybového aparátu (ocení zejména kategorie seniorů), protože cvičenci využívají jen váhu vlastního těla, a to intuitivní a zábavnou formou. Spoléhám na to, že se dětem podaří umluvit dědečky a babičky k vycházce do sportovního areálu, který jim umožní společné aktivní trávení volného času.

Prvky budou umístěny ve stínu skupiny bříz. Prostor pravděpodobně doplníme živým plotem, který by toto zákoutí více oddělil od hlavní silnice a zároveň zajistil sportovcům větší soukromí. Samotná instalace fitness prvků není nijak stavebně náročná, vyžaduje jen minimální výkopové práce pro základovou patku každého stroje.

Radek Valenta

Randle

Přírodní lokalita „Randle“ patří mezi nejvýznamnější a nejcennější krajinné prvky na katastru naší obce. Jedná se o území, kde se vyskytují cenné porosty suchých trávníků s výskytem několika chráněných a ohrožených druhů rostlin, zejména pak bohatá populace koniklece velkokvětého a hlaváčku jarního. K dalším významným druhům patří např. oman mečolistý, oman srstnatý, škarda ukousnutá, kamejka modronachová, hadí mord rakouský a koulenka prodloužená.

V minulosti byla tato lokalita užívána zejména k pastvě dobytka, na části se nalézaly ovocné sady i polička na úzkých terasách. Pastva se v Randli již desítky let neprovádí, toto vzácné území je dlouhodobě nedostatečně udržováno, což má za následek, že zarůstá dřevinami, zejména invazním trnovníkem akátem, který poslední zbytky původních stepních společenství časem zcela zničí. Abychom tomuto černému scénáři předešli, požádala obec Borkovany, jako vlastník pozemku p.č. 2067 v k.ú. Borkovany o příspěvek z Programu péče o krajinu (PPK) vyhlášenou MŽP. Naše žádost byla akceptována a získali jsme stoprocentní finanční podporu našemu záměru.

Plánovaná opatření navazují na prvotní zásah provedený p. Miroslavem Řičánkem v rámci PPK v roce 2012 a jeho

smyslem je obnova pravidelné údržby lokality. Dlouhodobým cílem je zachování vhodných podmínek pro významné druhy a postupné zlepšování stavu území.

Na lokalitě již proběhlo ruční sekání trávy, shrabání a odvoz posekané hmoty. V měsících září a říjen bude na nejvíce ohrožených místech provedeno odstranění náletu trnovníku akátu. Pařezy budou ošetřeny koncentrovaným herbicidem kvůli omezení dalšího podrůstání. Veškeré práce provede obec Borkovany vlastními prostředky.

Kosení proběhlo na ploše o velikosti cca 0,6 ha, invazní náletové dřeviny budou odstraněny z plochy cca 0,2 ha.

Jak jsem již uvedl, budou veškerá opatření probíhat pouze na pozemcích v majetku obce. Ovšem zachovaná původní stepní společenstva se nachází i na soukromých pozemcích, které s obecními sousedí. Vyzývám tímto všechny vlastníky pozemků v lokalitě Randle, aby zvážili, zdali by se k našemu úsilí o zachování této jedinečné přírodní památky, nechtěli připojit. Jsem ochoten jim v tom maximálně pomoci. Možná se najdou i vlastníci, kteří by naši snahu chtěli podpořit darováním, případně prodejem svého pozemku obci. Možná by se letošní opatření mohlo stát prvotním krokem vedoucím k vyhlášení chráněné přírodní památky „Randle“. Vzácná lokalita by si tento vyšší stupeň ochrany jistě zasloužila.

Radek Valenta

Zájezd do Prahy

Dne 18.5.2014 uspořádala Obec Borkovany pro 49 zájemců z řad občanů zájezd do Prahy spojený s krátkou prohlídkou hlavního města a s návštěvou divadelního představení -muzikálu „Marie Antoinetta – královna Francie“ v Divadle Hybernia. V hlavní roli vystoupila Monika Absolonová, dále hráli a zpívali Roman Vojtek, Dušan Vitáček či Pavel Soukup. Úžasný byl také pěvecký výkon zpěváka Davida Uličníka, ztvárňujícího Fouguiera-Tinville, žalobce. Také se nám líbila Charlotta Elle Gottová jako malá Marie Terezie.

Do Prahy jsme přijeli k Pražskému hradu, prošli jsme uličkou Nový Svět, připomínající Zlatou uličku s malými domky, kde bydleli dříve nemajetní lidé, ale také významné osobnosti, jako např. Tycho de Brahe. Nachází se zde např. i jediná roubená chaloupka

v Praze. Měli jsme dále Černínský palác, kde sídlí Ministerstvo zahraničních věcí ČR, poutní místo Loretu s loretánskou věží a zvonkohrou. Pak jsme šli směrem k Hradčanskému náměstí okolo Hrzánského, Schwarzenberského a Arcibiskupského paláce. Na Hradčanském náměstí jsme zhlédli jeden z nejhezčích morových sloupů v Praze. Obdiv patřil i velkolepému Chrámu sv.Víta. Prošli jsme Náměstí u sv. Jiří s Bazilikou sv. Jiří, dále kolem Zlaté uličky. Tramvají a následně metrem jsme se dostali do středu města, kde jsme šli pěšky až k Pražské bráně. Navštívili jsme restauraci U Černého slunce, kde jsme měli objednaný a rezervovaný oběd. Zájezd na divadelní představení i prohlídka části Prahy (i přes nepřízeň počasí) se vydařil a všichni účastníci byli spokojeni.

Dagmar STREJČKOVÁ

Návštěva Katedrály sv. PETRA a PAVLA a Muzea VITA CHRISTI v Brně

Návštěva divadelního představení – muzikálu „DON JUAN!“

Na den 20.9.2014 v 19.00 hod. (sobota) máme zajištěno pro občany obce 56 vstupenek na divadelní představení muzikálu „Don Juan!“ na Hudební scéně Městského divadla Brno. Jedná se o příběh láskou zklamaného španělského volnomyšlenkářského šlechtice Dona Juana, který známe z mnoha verzí literárních, filmových i hudebních se svou romanticko-historickou tematikou. Cena vstupenky je jednotná do 5. až 10. řady hlediště a činí po sjednané slevě 35 % částku 376,- Kč. Vstupenky si můžete zakoupit a vyzvednout (jako vždy) v prodejné maso a uzenin v Borkovanech u paní Lenky Geršlové a paní Lenky Staré, kterým tímto za jejich ochotu a vstřícnost děkujeme.

Na tento den jsme zajistili pro účastníky divadelního představení ještě návštěvu PETROVA - Katedrály sv. Petra a Pavla v Brně, a to v odpoledních hodinách od 15.30 hodin s výkladem dvou průvodců, kdy se z časových důvodů rozdělíme do dvou skupin (jedna skupina katedrála a druhá skupina diecézní muzeum - a poté se vyměníme). Tento chrám jistě všichni známe, ale domnívám se, že opětovné připomenutí bohaté historie, krásy katedrály a skvostů z brněnské diecéze bude pro nás všechny velkolepým a příjemným zážitkem. Nejstarší chrám, jehož části se dochovaly v kryptě, pochází z 12. století. Původní kostel byl zasvěcen apoštolu a prvnímu papeži sv. Petrovi. Při svěcení kostela roku 1378 se uvádí jeho nynější rozšířené zasvěcení sv. Petrovi a Pavlovi. Zřízením Biskupství brněnského roku 1777 byl povýšen na katedrálu. Rovněž také navštívíme v areálu Petrova diecézní muzeum VITA CHRISTI (Život Kristův) s expozicí diecézního muzea sakrálního umění brněnské diecéze, dále kryptu katedrály sv. Petra a Pavla, nacházející se pod presbytářem katedrály s románskými a raně gotickými stavebními prvky. Krypta dokumentuje

nejstarší historii Petrova. Prostor byl nově odkryt při archeologických výzkumech v letech 1991–1993. Na výstavu VITA CHRISTI – Život Kristův je zajištěn i výtah (je domluven dle potřeby návštěvníků). Obrazy a plastiky se týkají tematiky Narození Páně, Od zvěstování ke křtu Páně, Hlásání Božího království, Od poslední večeře k Olivové hoře, Pašije, Zmrtvýchvstání Páně a Seslání Ducha Svatého. Jednotná vstupenka činí pro jednu osobu po sjednané slevě částku 60,- Kč za celou shora uvedenou prohlídku areálu Petrova. Jako bonus jsme domluvili zdarma pro zdatnější účastníky prohlídku dvou věží vysokých 81 metrů se zvony a s vyhlídkou na Brno (s vystoupaním 124 schodů). Při příznivém počasí se nám naskytne jedinečný výhled z Brna až na Pálavu. Jak mnozí jistě víte, v areálu Petrova (v dolním podlaží konzistoře přístupném z druhé strany) se nachází restaurace L' Eau Vive - Živá voda - s francouzskou kuchyní, vedená sestrami z Misijní rodiny Donum Dei (známá také jako restaurace „U Jeptišek“), kde mohou zájemci současně posedět při občerstvení či kávě. Poté (asi v 18.00 hod.) se autobusem přemístíme na divadelní představení muzikálu „Don Juan!“ na Hudební scéně Městského divadla v Brně, které začíná v 19.00 hod.

Doprava z Borkovan do Brna a zpět bude pro účastníky zájezdu zdarma (na náklady Obce Borkovany za přispění JUDr. Ladislava Nádenička). Parkovací místo autobusu v areálu Petrova je zajištěno rovněž zdarma. Řidičem autobusu bude pan Vladimír Tarodi.

V případě nezájmu o obě kulturní akce lze navštívit pouze jednu z nich – buď katedrálu s výstavou Vita Christi – Život Kristův a kryptu, nebo jen divadelní představení. Potom by byl zbývající program individuální.

Odjezd autobusu bude v sobotu dne 20.9.2014 cca ve 14.30 hod. od autobusové zastávky. Přesný čas odjezdu bude ještě upřesněn a vyhlášen místním rozhlasem a uveřejněn v rámci internetového obecního hlášení.

Dagmar Strejčková

Dovolená v Itálii

Právě píšu o dovolené v Itálii. Přesněji v Bibione. Již cesta se nám líbila. Veselí řidiči a klidní spolucestující.

Ubytování bylo skvěle zařízené, čisté a nepoškozené. Dovolená byla perfektní. Příjemné prostředí, přátelská atmosféra a počasí už také nemohlo být lepší. Mohlo se jezdit na spousty výletů a my navštívili blízké Benátky.

Říká se, že vás Benátky pohltní a je to pravda. Na své si přijdou úplně všichni. Jak milovníci romantiky, tajemna, nákupů a v neposlední řadě památek.

Mnoho lidí návštěvu odkládá hlavně kvůli návalu turistů. Jenomže neví, že tyto davy stačí vydržet jenom chvíli. Vyhlášené náměstí st. Marco je sice přeplněné stejně jako most Rialto a další vyhlášená místa. Jenomže skutečné Benátky takto nevidíte. Abyste je viděli, poznali a opravdu si je zamilovali, musíte jít hlouběji.

Jakmile se vymotáte zpoza tisíců obchůdků nebo restaurací, dostanete se do temných a ponurých uliček. Tyto ulice široké asi dva metry na sebe navazují a vy se okamžitě dostáváte do nekonečného labyrintu.

Tato bludiště jsou jako stvořená k procházení s partnerem či spíše k procházení o samotě a přemýšlení o historii

nebo o detektivních příbězích.

Jak jsem již psala, tak si zde můžete vybrat z nespočtu překrásných obchůdků. Na každém rožku uvidíte masky, kterými jsou Benátky vyhlášené, nebo originální Muránské sklo. Z tohoto skla najdete vše možné, od přívěsků přes náušnice a prsteny až po talíře, vázy, přibory ...

Toto bylo zatím pouze pro milovníky procházek a nakupování, ale památek je tam také plno. Jen je najít. Samozřejmě jsou ty nejnámější popsané ve všech turistických průvodcích, jako je např. Dóžecí palác, který je pořád plný turistů a vy neuděláte jedinou fotku bez davu.

Proto vám radím, abyste si raději dali tu práci a našli místa, která jsou méně proslavená, ale o nic méně krásná. Myslím si, že Benátkám by se mělo věnovat mnohem víc, jenomže to by bylo na dalších deset stran.

Celkové hodnocení

Mé hodnocení 9/10 b. 10 bodů nedám jenom z jednoho důvodu, a to je ten, že by tomu nikdo nevěřil.

Tímto doufám, že se k nám někdo další příští rok připojí a bude se mu tam líbit jako nám.

Viktorie ŠPLÍCHALOVÁ

Zájezd do severní Itálie a Benátek

Ve dnech 27.6.2014 až 5.7.2014 se uskutečnil pro občany pobytový týdenní zájezd k moři do severní Itálie, letoviska Bibione, spojený s návštěvou Benátek.

Ubytování pro 25 účastníků zájezdu jsme měli zajištěno v čistých nadstandardních pokojích vily Daniela a Graziela - ve dvou čtyřlůžkových, dvou pětilůžkových apartmánech a jednom sedmilůžkovém apartmánu. Ubytování bylo s klimatizací, samostatným WC a sprchovým koutem, velkým balkonem, kuchyňkou s nerezovým nádobím, vybavenou lednicí, mrazákem, mikrovlnnou troubou, televizí LED, Wi-Fi a trezorem. Vzdálenost moře od apartmánů byla cca 100 metrů. Ke každému apartmánu příslušel v ceně slunečník na pláži s dvěma lehátky, dále i parkovací místo. Plážová služba se celodenně starala o čistotu pláže podél moře.

Počasí nám přálo, denně jsme se slunili a koupali v moři. Každé úterý bývá v letovisku jarmark - trhy, kterých jsme se rovněž zúčastnili a kde se dalo dobře a relativně levně nakoupit, a to od potravin, ovoce, zeleniny, vína, květin, oblečení, obuvi, koženého zboží, skla, porcelánu, suvenýrů aj. V Itálii se o cenách smlouvá, takže i výsledné nákupy pro nás byly velmi příznivé. Procházkou asi 3 km podél moře spojenou s koupáním a sbíráním škeblí jsme navštívili maják s pobřežím tří krásných mořských lagun. Budova majáku má kamenný, strohý vzhled, ovšem Italoové jsou na ni tak pyšní, že její fotografie jsou téměř na každé italské pohlednici Bibione, tužce, hrnku, suvenýru - obdobně jako karnevalové masky všude v Benátkách.

Ve středu jsme navštívili Benátky (Venezie), pohádkové město umístěné na nejsevernějším pobřeží Jaderského moře mezi lagunami. Ve městě žije více než 271 tisíc obyvatel.

Cestu do Benátek jsme si zajistili za příznivou cenu hromadnou linkovou dopravou, která bezprostředně navazovala na loď.

Vylodili jsme se kousek od náměstí Piazza San Marco. Navštívili jsme Baziliku svatého Marka, na kterou navazuje Dóžecí palác, Zvonice sv. Marka - štíhlou věž vysokou 99 metrů, která je symbolem Benátek. Dóžecí palác vznikl počátkem 9. století jako obranná pevnost, časem byl přestavěn na reprezentativní palác. Uvnitř Dóžecího paláce se nachází zbrojnice, sál Senátu, sál Rady starších, sál Antikolegia, sál Kolegia, Markova knihovna, apartmá dóžete a další. Na východní straně je palác s Mostem vzdechů a věznicí.

Neoddělitelnou součástí života v Benátkách tvoří mosty – čtyři sta mostů a sto sedmdesát kanálů. Nejdůležitější jsou

ty přes Canal Grande. K nejfotografovanějším na světě patří Most Rialto – romantika oděná do kamene ...

Obdivovali jsme Baziliku sv. Marka s nádhernou gotickou fasádou zdobenou barevnými mozaikami a arkády obklopující celé náměstí. Procházeli jsme nejkrásnějšími benátskými uličkami s nesčetnými obchůdky, mosty, náměstíčky, paláci či kostely.

Z Benátek jsme jeli zpět v 17.00 hod. asi hodinu lodí, a poté navazujícím linkovým autobusem hromadné dopravy k našemu ubytování – vilám Daniela a Graziela hotelu Bianchi v Bibione. Letovisko lemovalo nesčetné množství obchůdků a taveren, restaurací, obklopených překrásnými květy muškátů všech barev, urostlými palmami, oleandry, rododendrony, banánovníky i kaktusy. Večery jsme trávili dlouhými promenádami spojenými s návštěvou četných obchůdků a restaurací, vzájemně jsme se v apartmánech navštěvovali, popíjeli jsme moravské „Pacasovo“ červené v kombinaci s vínem italským, ochutnávali Aperol Spritz drinky, rozmanitou italskou kuchyni, vynikající kávu, bezkonkurenční zmrzliny. Zažili jsme spoustu legrace, vtipů, smíchu a dobré nálady. V sobotu jsme odjžděli z Bibione kolem 18. hodiny. Jeli jsme opět pohodlným poloautomatizovaným autobusem cestovní kanceláře FOR LINE se střídáním dvou řidičů a přestávkami po cca třech hodinách jízdy. Jakmile jsme si dopřáli několikrát dokola nabídnutou vynikající slivovičku paní Miroslavy Bedřichové, mnozí jsme cestou usnuli ... Do Borkovan nás autobus přivezl v časných ranních hodinách.

Jak se účastníci zájezdu vyjádřili, byli všichni s pobytem u moře plném slunce i s ubytováním spokojeni. Máme mnoho zážitků, fotografií a krásných vzpomínek.

Dagmar STREJČKOVÁ

